

Шогио әл, порынк да чин берг!

27-ше (3259) №,
2016 ий 2 июль,
шуматкече.

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ЧАПЛАНА МАРИЙ ПАЙРЕМНА!

Кодшо
шуматкечиң, 25 июньшти,
Йошкар-Олаште Пеледыш
пайрем эртыш.

Пётр ВАСИЛЬЕВЫН фотожо.

Тиде
ч и н ч е
падыраш -
Варя ГРИГО-
РЬЕВА. Тудлан ик
ият кум тылзе.
Йошкар-Олаште
ила. Морко район
Шланъ гыч Алевтина
Федорова изи ўдырлан
мари вургемым
урген. Вынер гыч,
тошто түрүм
кучылтын - нимогай

шојк деч посна.

Изи Варя тыглай ўдыр оғыл!
Тудо мари калыкын ўшан-
же, ончыкылыкшо, пүрь-
машылже.

ожнат да кызытат Агавайрем дене пырля Пеледыш
пайремым пасу пашам мучашлымене палемда.

Ялозанлыкыште тыршиш-влакым ялозанлык да продо-
вольствий министрын алмаштышы же И.В.Логинов куугу сце-
ныште саламла.

Вара пайрем түвыра да каныме паркыш кусна.
Туштыжо-о! Күш ит савырне - мари түс: күшты-
маш, мурымаш, мари кудо да ончер-влак...

Л.СЕМЕНОВА.

Йоча-влаклан эртары-
ме пайрем-конкурс нерген
2-шо лаштыкыште лудса.

**Умбакыжес. Түгэл-
тышыжес - 1-ше
лаштыкыште.**

Марий Элын сулло артистыкыже, Кенегжын рольжым модшо Эльвира Лисицына сёан лупш дene күштышо изи рвезе дene палымым ыштыш:

- Лүмет күз?
- Андрей Пушкин!
- Күшеч улат?
- Россий гыч! - чолган вашештыш рвезе.

Андрей Йошкар-Оласе 27-ше номеран школышко коштеш. Конкурсышто 3-шо верыш лекте. А Кира Армяковалан жюри 1-ше верым пүвш. Каласыман, тиде школын ёдыр-рвезыже-влак йоча программым чот сөрастарышт.

Н.СЕМЕНОВАН фотожо-влак.

дene пырля,
куандарымыжак мом шога!
Түге шол, енлан куаным пöле-
клет - шкеже түжем пачаш
ниалан лият!

Эвелина
ЛЕБЕДЕВА (Совет-
ский, Ўшнур) марий
тувыр конкурсышто
сенгышыш ыш лек.
Түге гынат «Саскавий» марий
ёдьрамаш ушем вуйлатыше
Людмила Ивановна Кошкина
тудлан кумыландыше пöлекым
кучкыктыш да ныжылгын вўчкал-
тыш. Школысо йолташыже-влак
кушталтен-тавалтен, калыкым
ёдьрын чурийже кечила волгалтеш.
Ден коважын,

Яна Королева
Йошкар-Ола-
ште ила, 19-ше
№-ан школыш-
ко коштеш. Вич
иаш Олег шо-
лыйжо уло. Он-
чалза-ян, Яна
Любовь Николаев-
нан, тувыр урвалты-
шысе, ончылсақышыс-
тўрышт чылт икгай! Янан
кокаже-влакат тыгаjak вургемым
чиенит. «Уло родем-шамычлан тўрлен,
шерлен пүэнам, - ойла кова. - Чылаже
латкуд комплектым ургенам».

Яна конкурсышто 2-шо верым нале.

Историйим шергалина

Совет войска Белоруссийын рүдолжым, Минским, **1944** ий 3 июньшто фашист түшкä деч утарен. Минский наступатлыме операций 1944 ий 29 июнь гыч 4 июль марте шуйнен. 1-ше, 2-шо, 3-шо Белорусский фронт-влакын да 1-ше Прибалтийский фронтын войскаже-шамыч фашистын кугу чотан армийжым кырен шалатенит. Нунылан белорус партизан-влак чот полшеныт.

7 июль -

Чесменский кредалмаште руш флотын турко флотым сенъымиш кече. Чесменский кредалмаш 1770 ий 5-7 июньшто Турцийын касвел серисе Чесменский бухтышто лийин.

Руш-турко сар годым Шем тенъиз флот деч тушманым корандаш манын, Балтийский флотын икменияр эскадрже Средиземный тенъизыш лектын. Граф Алексей Орловын вуйлатыме кок эскадр Чесменский бухтышто турко корабль-влакым вашлийын. Ты кечым Российскойште 2012 ий гыч палемдаш түнжалме.

Уверлан уло вер

◆ 27-
29 июньшто Марий Эл Республикасе 34096 №-ан воинский частыыште «Зарница Поволжья» военный да спорт модмашын Республикасе этапше эртен. Тушто тўрлө районла да олала гыч 17 команде танасен. 14-15 ияш 255 ёдыр-рвезе кум кече жапыште Россий Армийысе салтакын илышиж дene лишке палыме лийин. Спортын тўрлө видше дene вий-куатшым да военный историйим палымыжым терген.

◆ Самырык туныктышо-влак «Таир-2016» регион-влак кокласе VII форумыш погыненит. Тудо 27 июнь гыч 4 июль марте «Таир» каныме да тазалыкым пентыдемдыме рўдериште эрта. Форумышко Российскойн 30 регионжо гыч 200 утла туныктышо да уна-влак толынит.

Самырык-влаклан
марла савыкталтше
«Кугарня» газетын
лекташ түңалмыжлан тений
5 июльшто 25 ий темеш

Шочмо кечет дene!

Газетым
лукташ түңал-
маште философий на-
уко кандидат Евгений
Афанасьевич Хлебни-
ковын надырже күгү.
Таклан оғыл тудым
«Кугарня» «креса-
чаже» маныт.

Уста журналист-влак рада-
мышите Вячеслав ден Валерий
Абукаевмыт, Юрий Байгуза, Геннадий
Гордеев, Владимир Козлов, Юрий
Русанов, Геннадий Сабанцев, Тимофей
Петухов лийыныт. Ты пörзен түш-
кам вараже весе-влак алмаштеныт:
Юрий Соловьев, Виталий Егоров,
Юрий Григорьев, Евгений Чашкин,
Василий Семёнов, Михаил Матвеев,
сүретче Юрий Таныгин, фотограф
Рамиль Габидуллин да молат...

Ү дырамаш-шамыч
коклаште Алевтина Моке-
евам, Светлана Эсауловам,
Надежда Дмитриевам, Лидия
Семеновам, Анфиса Чикаева-
Эмановам, Зоя Тимофеевам, Ма-
рия Илибаевам, Людмила Антровер-
ковам, корректор-влак Любовь Кудряшова ден Галина
Козловам, тыгак Роза Юдинам, Нина Русановам,
Зинаида Шабалинам палемдыман.

Икымше
түн редактор –
**Александр
АБДУЛОВ
(1991-1994).**

Умбакы же
түн редактор
лийыныт:

Иван АЛЕКСЕЕВ (1994-
1997), Владимир КОЗЛОВ
(1997-1998), Юрий
СОЛОВЬЁВ (1998-2001),
Сергей ИВАНОВ (2001-
2002), Лидия СЕМЕНОВА
(2002-2003), Эрнст
ПЕТРОВ (2003-2004),
Александр ПЕТРОВ
(2004-2009),
Михаил МАТВЕЕВ
(2010-2015).

Кызыт
редакций
коллекти-
вым Эдуард
ИМАНАЕВ
вуйлатта.

4 июльшто писатель Г.М.Пироговын шочмыжлан - 80 ий

Геннадий
Михайлович
Пирогов 6-шо клас-
сыште тунеммыж
годымак почеламу-
тым возкален. Тош-
то Торъялже, ко-
лым кучымыж нер-
ген. Вет тудо пүртү-
сым чот йора-
тен.

«Аппаткудышто», «Шонанпыл»,
«Шошо пеледышын ямже», «Корнымбал ломбо»,
«Кочо мүй», «Шокшо мончаште» книгаже-влак лекты-
ныт. Икмынтарже йоча-влаклан пöлеклалтын.

Институтым пытартыменке, Г.М.Пироговым Медведево районы-
со Арбан школын колтеныт. Тудо 7-ше классыште мариј тунеммыж
йылымы да литературын туныктен, рисований да труд уроклам вүден. Пеш строгий учитель лийын. Садлан
каждын ученикше чот ямдылалтын толын. Икана тыгай
случай лийын: мариј йылме урокышто кок рвезе
шурген шинчен. Геннадий Михайлович нуным партге
коридорышко луктын шынден. Илен-толын, тиде кок
рвезе эн сай тунемше лийын. Окна йымалан шынден
кодымо ломбыжко мыланем укшыжым рўзалеш да
«Тыштак улам» манын шарныкта.

Кумылжо порсын гай ыле

Н.Крупская лүмеш Марий
кугыжаныш пединститутын
тунеммыж годым литератур
кружокыш коштын. Возаш
шукыжым изаже Валентин
Косоротов деч тунемын.

Таче
мый писатель пела-
шем олмеш тыланда,
йоча-влак, тыгай сүгүнным
каласем: «Шкендам кеч-куш-
тат пөнгөдүн кучыза. Кеч-
можымат ала-кён йодмыж
почеш оғыл, а шке кумылын
ыштыман. Ача-авадам ида
мондо, йоча годсо жапда
кече гай волгалт-
ше».

Римма Ивановна ПИРОГОВА.

**Оласе
мариј йоча**

«Колумб лудмаш» оласе конкур-
сышто Антон ГРЯЗНЫХЫН (сним-
кыште) маастарлыкшым ончен, лудмыжым
колыштын, могыр коваштем копыж-ж-ж лийин кайыш,
шинчавёд шкеак йоргыктен лекте. Ну, тыгай рвезе дене
кузе шомакым от вашталте!

Руш-марий рвезе

Антон Йошкар-Оласе 29-ше номеран школышто шымше классым чыла «визытлан» тунем пытарен. Моткоч чулым, чыла пален налаш тыршыше, кеч-могай мероприятийште участвоватлаш кумылан рвезе. Школысо «Наше время» йоча организацийын ик эн чолга участникше. Антон сылнымутым лудмо оласе түрлө конкурслаште почеламутым руш, мариј, англичан йылмыла дene йонгалтара. Чүчкыдын сеныше лиеш.

— *Марий мланьыште ильмеке, түп йылымым палыман, шонем. Марий йылме дene мый кугешнем.* Школыштына ты йылымым туныкташ түңалмыштан моткоч йывыртенам, — ойла Антон. — *Марий йылымым туныктышем Елена Викторовна Васильева урокым онайын эртара, сайын умылтара. Почеламутым сылнын лудмо конкурслан ямдалатме годым палыдыме шомаклам*

руш йылмыш
кусара, инто-
нацийым чын
ши н д ы м е

«Ачам

руш, авам марла шотышто ра-
умыла, но огеш мутлане. Мыла-
Авам могыр гыч ковам ден нем Валентин
кочам ялыште илат. Нуно мариј Колумбын
йылымым сайын палат. Ачам вел
гычат кочам ден ковам марла
ойлыымым умылат. Мыят туне-
мам. Шкемым руш-марий
рвезилан шотлем», — кым рушлат,
ойла Антон. марлат куанен
лудам.

Антон «Колумб лудмаш» оласе конкур-
сышто сенышын лектын. Тудо Йошкар-
Олан чапшым 1 июльшто Морко рай-
онышто эртаралтше республике кон-
курсышто арален.

Шочмо вер эн шерге

Тудо мариј ача-
аван олаште шочын-
кушшо ўдышышт.
Виктория шочмо
сурт, ача-ава деч ѡрдыж-
то эше нигушто лийин оғыл гынат, мариј мланьым нимо
дene вашталташ лиидымым раш пала. Тидым умылаш Лиза
акаже полша.

Изирашке годым Виктория школышто йолташыже-влак
коклаште марла мутланаш вожылын. Кызыт ты койыш деч
утлен: акажын ушан ой-канашыжым ушыштыжо эре куча.

Адакшым коча-кова деке ялышке унала миен коштмат
полша. Тушто родо-тукым, йолташ-влак шочмо
чишкат. Телегон сымылан тыманмеш шылталат. Марий йылымым
дene мутланыме годым «сылне пагалымаш Викториям поэзий деке кумыланден.
марий мланьыште ильмет дene «Мыланем Геннадий Сабанцевын сылнымутло пеш
кугешне, шочмо мариј йыл- келша, — каласкала Виктория. — Почеламутло-влак
мым акле» манеш».

«Акам кызыт Германийыште ила, но шўм- чонжо тудым шочмо суртыши мариј йылымым пеш пагалат, рушла шомакым кала-
ўжеш, — ойла Виктория. — Телефон сымылан тыманмеш шылталат. Марий йылымым
дene мутланыме годым «сылне пагалымаш Викториям поэзий деке кумыланден.
марий мланьыште ильмет дene «Мыланем Геннадий Сабанцевын сылнымутло пеш
кугешне, шочмо мариј йыл- келша, — каласкала Виктория. — Почеламутло-влак
мым акле» манеш».

Шышиш, илышым келгынрак шымлаш да аклаш таратыше
улит. Чыла жым умылен ом шукто гын, мариј йылымым туныктышем Татьяна
Николаевна Гребнева деч полышым йодам. Тудо пеш сай педагог».

Түнья кумда, но шочмо вер кеч-кёлан эн шерге лийшаш. Тидым икшыве йочаж годсек
чиин умылен күшкеш гын, түгеже мариј мланьинан, шочмо мариј йылмынан ончыкы-
лыкышт волгыдо да кужу лиеш.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен. Авторын фотожо-влак.

2 июль – Спорт журналистын түнімбал кечіже

ПАШАМ ОЙЫРАШ ПОЛША

Спортсмен-влак, күшкүн шумекышт, утларакше тренер лийыт. А паледа, эше уло тыгай профессий – спорт журналист. Паша күштылгак оғыл: лудшылан чын уверым намиен шукташ манын, таңасымашлам шке шинча дene ужман, спорт да спорт илыш дene кылдалтше моло йодышым келгын палыман.

Республикасы «Марий Эл» газетында спорт журналистлан лат-кок ий Елена ЭШКИНИНА пашам ышта. Шочмо Усола але Кугу Корамас (Волжский район) школлаш коштмыж годым тале ечызе лийын. Спортсменке улмыжым пален, редакцийштат тудлан спорт темым пуэнит. Шке пашам жым Елена Егоровна күлүннак шукта. Арам оғыл 2008 ийыште республикаште «Идалықын эн сай спорт журналистше» лўмым сүлен налын.

- Спорт теме мылам моткоч келша, – ойла журналист. - Спортын түрлө

видше нерген утларак пален налат. Тыгак түнімбал, Европа, Олимпиадын чемпионжо-влак дene палыме лият. Республик, эсогыл түнімбал күкшистан таңасымашлам ужаши тиал лийын. Репортажым ышташ манын, түрлө олашке лектедем.

Елена Егоровна шкежат южо таңасымаште вийжым терга. Күрыкыш куржталме дene ветеран-влак коклаште Российын гран-прижын ик этапыштыже (Күрыкмарий районышто эртен) сеныше-влак радамыш логалын.

Теве могай спорт журналист. Йоча-влак, спорт дene кылым ынеда күрлгын, театр спорт журналист лийын кертыда. Ала вес гана лўйдам кугу газетлаште лудаш, шкендам телевизор экраныште онча түнгалина.

А.ЭМАНОВА.

Тыршымаш сенъимашым конда

Александр Аркадьевич Сидоркин (**снимыште – 11-ше классынде тунемше-влак дene пырля**) Немда кыдалаш школым шымше ий вуйлата, а физкультур урокым 23 ий вўда. Кажне тунемшыже – спортсмен: Антон Лебедев (11-ше кл.) телымсе полиатлон дene спорт мастерыш кандидат нормым шуктен, ече дene районын чемпионжо. Максим Лебедев (10-шо кл.) – телымсе полиатлон дene республикаште икимшеше. Настия Домрачева күштылго атлетикилан шўман: ик шагат куржталмаш дene республикаште икимшеше лийын. Дима Марченко (4-ше кл.) кугурак-влак деч варашиб код. Шке ийготан-влак коклаште ГТО нормым шуктимо дene Йошкар-Олаште сенъимашым лектинын. «Ече да куржталмаш дene республик күкшистан мероприятийлам кажне ийын эртарена, – ойла школ вуйлатыше-физрук. – Йоча-влак школын чапшым күшиён кучат. Кеч-могай сенъимашым икшывын тыршымашыже да пенгизде дисциплине таптат».

У Торъял район.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

*Спорт журналистын кечіже 1995 ий гыч
Спорт прессын түнімбал ассоциациянын темлымыж по-чеш эртаралтеш.*

Таза улына

Тунемме ий пытен ынат, «Тазалық кече» пайремым кызытат шарнэм. Тунам Лиана Семёнова, Кристина Степанова, Ольвия Васинкина йоча-шамычын давленийштим, пульсыштым, температурыштым, нельтиштым арня мучко тергенит. Адам Малинин, Станислав Васильев, Юлиан Михайллов, Егор Морозов, Регина, Лиана, Диана Семёновамыт, Даши Алексеева, Виктория Осипова викторинаште ойыртемалтыныт. Коклаштына черле йоча уке, ветме спортын дene пенгизде кылым кучена.

**Диана СЕМЁНОВА.
Марий Турек, Арбор.**

Пакча пашам ыштена

Школнан кугу сад-пакчаже уло. Тудым туныктышо ден тунемше-влак уло кумылын ончена. Лум шулен гына пытыш – шўкым эрыкташ лекна. Кече тёрланимек, пакчам кўнчышна. Йыранг-влакым ыштен, тўрлў пакчасаскам да пеледышым шындышина. А кенеж каникул жапыште тунемше-влак, изирақ тўшкалан шелалтын, лу кече дene пакчаште тыршена: шўкшудым кўрина, вўдым шавена. Шыжым саска лектышыжат мемнам куандара.

Ксения КАПИСОВА.
Пошкырт, Дўртыльё, Чарлак.

Яра кияш жап уке!

Ура, кенежым вучен шуктышым! Кузе канышым пайдалын да онгайын эртараш? Эн ончычак ачамын путёвкыж дene лагеръиш миен толам. Пўяшке йўштилаш кошташ тўнгалим. Ончлий тудым пенопласт дene ийын вонченам гын, ынде пеш сайын ийын мoshтем. Вўд йымачынат иктаж колокумло метрим каен кертам. Чодыраште саска шумек, авам дene энъижым, модым погаш кошташ тўнгалина. Кас велеш ачам дene кол кучаш каена.

Авам шўёдётгина комбигым налаш шона. Мый орол лиям. Ялна чодыра воктене верланен, сандене рывыж-влак пеш озаланат. Нуным лўдикташ манын, ачам мылам воздушкым налын пua. Иктаж рывыжым пуштам гын, коваштыж дene авам сўян упшым ургыкта. Пакчаште шўкшудыжо! Тудым кўрман, йыранлаш вўдым шавиман. Кенеж каныш годым яра кияш жап кугунак ок лий.

Максим ГОРИНОВ.

Куженер, Ўштымбал.

Могай саи!

Чевер кенеж жолын шуын. Пакча штыже мотына ок куш: кешират, паренѓат, киярат да молат. А йоча-влакше кузе куаненит! Нуно кас пычкемыш марте уремыште модыт. Кенежым мотошко лагеръиши коштына. Тушто модына, пашам ыштена. Могай саи кенежым!

Мария ПОКРОВСКАЯ.
Волжский, Кугу Корамас.

Весела каныш

Мый кенежым кундем Балтаси район Ципья школысо «Солнечко» лагеръиш 1-5-шеш класслаште тунемше 68 ўдирвазе коштеш. Нуным кум отрядлан пайленит. Йоча-влаклан ныл вожатый тўрлў конкурсым, модышым, пайремым эртара (**снимкыште**). Кок гана тамлын пукшат. Пырля погынен, экскурсийиш лектыт. Ўдирвазе-шамычлан лагеръиште пеш келша.

Валерия ВАСИЛЬЕВА,
МарГУ-н студенткя же.

Клавдия ИГНАТЬЕВА.
Морко, Шўргыял.

Нарынче пеледыш

Шуко нарынче пеледыш!
Сылнын веле коялеши!

Пеш торашке волгалтеш,
Лишкырак лияш ўжеш.

Кок кидемым шаралталаин,
Марий мурым муралталаин,

Олык мучко

ошкылалын,

Сар пеледышым

погалын,

Кажным тўткын

ончалалын,

Эн моторжым

ойыралын,

Шыман гына

шыргыжалын,

Вуй йыр шўдышым

пидам.

Н.ГОДУНОВА.

Сўретым чиялте.

Д.ГРИГОРЬЕВАН ФОТОЖО.

Перкан лиже

Емыж морс

Күлтүр: 700 гр турнавёчыж, 500 гр эңыж, 3 л вўд, 3 стакан сакырложаш.

Пёчыжым, эңыжым, сакырложашым каструлъыш пыштыза, вўдым темызы, 45 минут шолтыза. Изиш иўкшыктарыза да марле гоч шўрыза.

Кидмастар

Тыгай мотор ужавам (**снимкиште**) машинан шиниж гыч ышташ лиеш. Кум шиним ужар тўс дene чиялтыза, нарынче корным палемдыза. Шинча олмеш майонез ведра петыртышым келыштарыза. Ачам йоллан металлопласт пучым пўчкин, фанер гыч копавлакым ыштен. Коронылан пластмассатым шортньо тўсан аэрозоль дene чиялтен. Авам пеледышым шынден.

Даниил АЛЕКСЕЕВ.

Морко, 6-шо номеран школа.

Индекс 78574.
Тираж 1100 экз. Заказ 1986.
Формат – А-4-8.
Директор-түн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.ru,
Тел. 45-25-49(факс);
45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республикасынен
культур, печать да национальность паша шотышто министерстве, "Ямде лий" газет" куяжаныш
унитарный казенний
предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций сферыше да культур наследийим арамыаште законодательствым шуктен шогымым эскеришье Федеральный службый Приволжский федеральный округысо управленийштыже регистрироватлиме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 иш 10 февральшите
пуромо.

0+

Печатьш пуромо жап – 14-00,
фактически – 13-00.
Ак – кутырен келшими почеш.

Авторын да редакцийин шонымашыт тўрлў лийин кертиш. Серыш-влак мёнгеш оғыт колталт.

Редакцийин да издательин
адресе: 424006, Йошкар-Ола,
ССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалыкше урем, 20.

Газетым редакцийиши погымо да верстатлиме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийин
адресе: 424006, Йошкар-Ола,
Строитель урем, 95.

Кўдырчан йўр авыра гын:

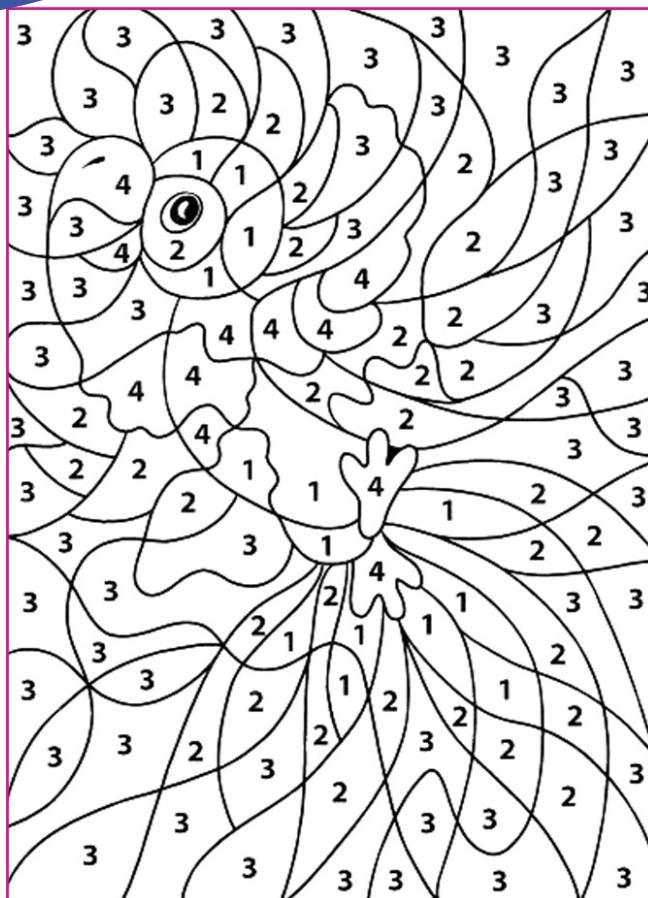

✓ **Мёнгыштö:** шке илыме вердам аралаш манын, чыла электроприборым йёртыза, окнам тўчса, окна да омса воктене ида шого, сотов телефон дene ида мутлане.

✓ **Уремыштö:** чара верыште ида шого, оралте коклаш шылза.

✓ **Автомаништö:** кўкшö пушенге йымалан ида чарне, машинадам корно тўрещ але автостоянкеш шогалтыза. Кўкшö курыкышто але чара верыште ида шого.

✓ **Чодыраштö:** нугыдо укшан тығыде вондерла коклаш шылза. Олык покшелне, чодыра тўрыштö, вўд воктене лияш лўдикшö. Шкет шогышо пушенге йымалан ида верлане.

Сўретым чиялте: 1 - ужарге, 2 - йошкарче, 3 - канде, 4 - нарынче.

Пакча түңя

«Үжара» йочасадыштына
Уло изи пакчана.

Түрлө күшкүлым күштена,
Вўдым күмүлын оптена.
Тыште - Огапта кока,
Тудо мемнан куанна.
Йыран-влакым орола,
Мемнан верчын ойгыра.
Эше изи улына,
Мүкш еш гае тыршена,
Шымлена да ончена,
Сай лектышым налнена.
«Карусель» группына -
Кешыр, шоганлан оза.
Тиде икимши йырайна,
Пашалан тунемына.

Н.ГОДУНОВА.

Йошкар-Оласе 80-ше
номеран йочасад.

Снимкиште:
Маша Дождикова,
Егор Щербинин, Артём
Ефремов, Даниил Кузь-
миных - Огапты
дene пырля.

Из и
үйдир
пошку до
деке миен
да манеш:

- Ачам
пеш черле. Мёр вареным кочнеже.
- Күзе тыге лийын кайыш? -
азапланы пошкудо ўдырамаш.
Стаканым але күмүжым конде-
нат? Күшан пыштен колташ?
- Ида турғыжлане, нимат огеш
күл. Мый тыштак кочкын
кертам.

Аня,
Света, Нина урокышто
тергыме пашам возенйт.
Могай оценкылан
возымыштым пален

налаш шонен, тұнықтыш деч
йодыныт. Тудо ойлен: «Тендан
оценкыда түр-
лө. Анян «ку-
мұттан» оғыл, Нина ни
«кумұттаным», ни
«в и з ы т а-
ным» налын
оғыл». Кажне
үйдірын оцен-
кы ж е
могай?

Шоналтена

Чодырам аралыза!

«Ик пушенгым
руэнат - олменшы-
же күмүттым
шынде», - ма-
неш калықмут.

Наталья
ИВАНОВА
плакатше.
Советский, Ёрша.

Кандаш ойырте-
мым мү.

«К» буква дене

1. Айдемин кап-
кыл ужашибже. 2....
шортньо дечат
шерге. 3. Рушла
- «еда», марла
... 4. Шем түсан
ка-ыйк. 5. Йолчием.

6. Ава-нан але аchanan
авашт. 7. Чот ырыкта,
но тул оғыл.

Маша ПАВЛОВА.
Волжский, Пётъял.

